

SUOJELLUN 1950-LUVUN KOULURAKENNUKSEN KOSTEUS- JA SISÄILMATEKNINEN KUNTOTUTKIMUS SEKÄ PERUSKORJAUSHANKKEEN KORJAUSSUUNNITTELURATKAISUJEN TERVEELLISYYDEN ARVIOINTI

RTA3, LOPPUSEMINAARI 6.6.2018

Kai Nordberg, DI
Ramboll Finland Oy

Ohjaaja:

Timo Turunen, TKL, RTA

Ramboll Finland Oy

TYÖN SISÄLTÖ

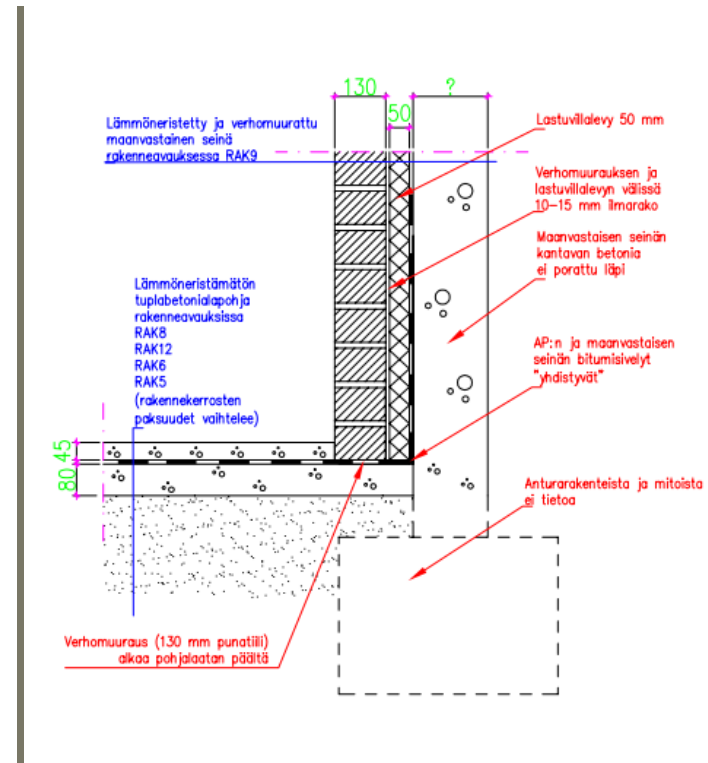
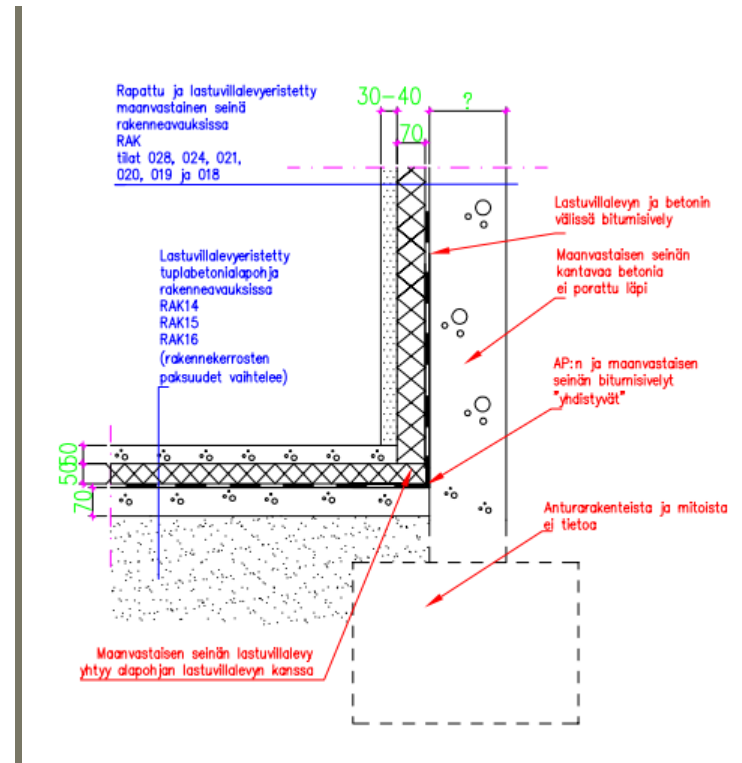
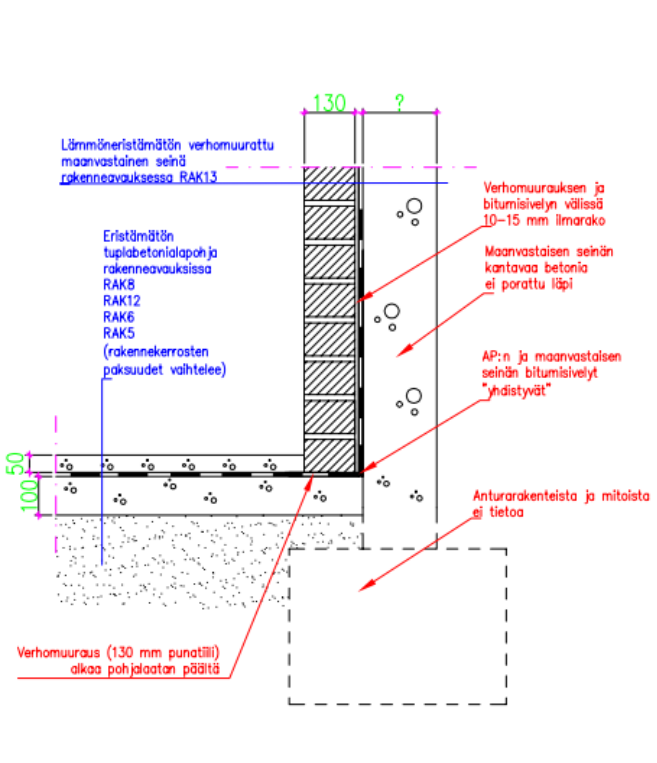
1. Johdanto	5
1.1. Taustaa	5
1.2. Tutkimusongelma ja työn tavoite	5
1.3. Tutkimuksen rajaus ja toteutustapa	6
2. Aineisto ja menetelmät	6
2.1. Kosteus- ja sisäilmatekninen kuntotutkimus	6
2.2. Altistumisolosuhteiden arviointi	8
2.3. Haitta-ainetutkimus	9
2.4. Kosteusvaurion korjaustyön suunnittelu	10
2.4.1. Suunnitelun lähtötiedot	10
2.4.2. Suunnitelmien sisältö	11
2.4.3. Suunnitelun vaatimusluokat	11
2.5. Kosteusvaurion korjaussuunnitelmien terveellisyyden arviointi	12
2.5.1. Korjaussuunnitelmien terveellisyyden arviointimalli	13
3. Kosteus- ja sisäilmatekninen kuntotutkimus	13
4. Haitta-ainetutkimus	13
5. Peruskorjausnaukkeen korjaussuunnitelmatyökalujen terveellisyyden arviointi	14
5.1. Perustiedot kohteesta	14
5.1. Korjaushistoria	14
5.2. Rakennuksen kunto	15
5.2.1. Alapohjarakenne	15
5.2.2. Maanvastaiset seinärakenteet	16
5.2.3. Ulkoseinärakenteet	17
5.2.4. Väliseinärakenteet	17
5.2.5. Välipohjarakenteet	17

5.2.6. Yläpohja- ja vesikattorakenteet	18
5.2.7. Ilmanvaihtojärjestelmä	19
5.3. Altistumisolosuhteiden arviointi ennen korjauksia	19
5.4. Korjaussuunnitelmatyökalut	19
5.4.1. Suunnitelun tavoitetasot ja käyttöikä	20
5.4.2. Alapohjarakenteet	20
5.4.1. Maanvastaiset seinärakenteet	22
5.4.1. Ulkoseinärakenteet	24
5.4.1. Väliseinärakenteet	26
5.4.1. Välipohjarakenteet	27
5.4.1. Yläpohja- ja vesikattorakenteet	28
5.4.1. Ilmanvaihtojärjestelmä	29
6. Korjauskustannukset	30
7. Johtopäätökset	30
8. Kiitokset	32
9. Lähde-/kirjallisuusluettelo	32
Liitteet	33

OSA 1, KOSTEUS- JA SISÄILMATEKNINEN KUNTOTUTKIMUS

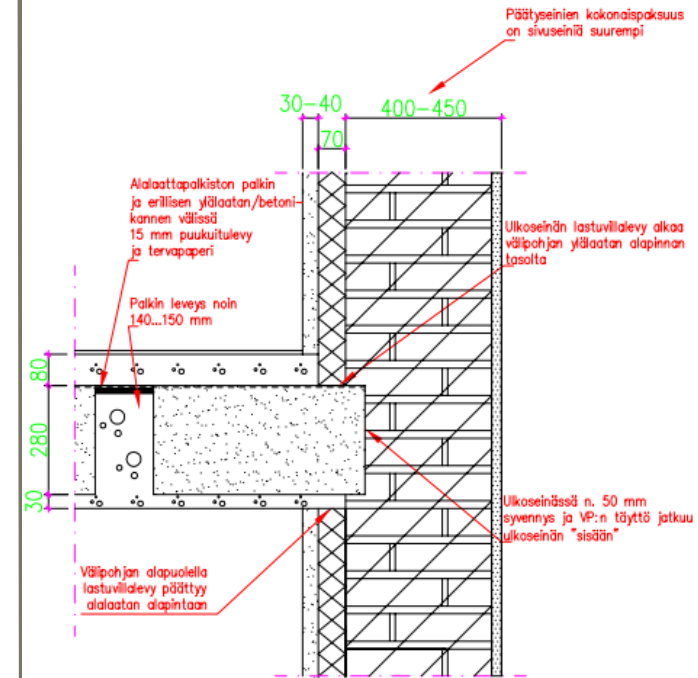
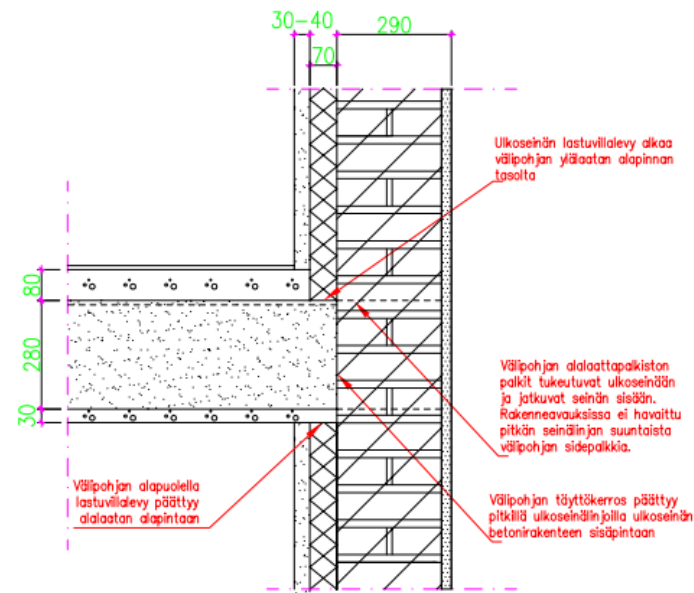
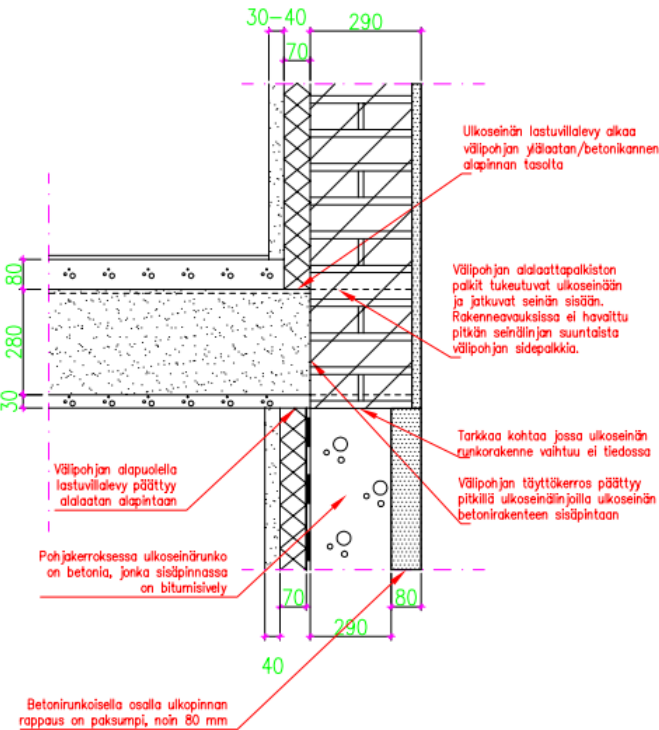
- Rakennuksen kosteus- ja sisäilmatekninen kuntotutkimus -opas mukaan
- Rakenneavauksia 43 kpl + kosteusmittaukset + vaurioiden todentaminen + merkkiainetutkimukset + paine-eromittaukset
- Rakennusosittain
  - Rakenneratkaisut
  - Vauriomekanismit
  - Vauriot ja vaurioiden laajuus
  - Vuotoilmareitit, paine-erot
- Rakennusosittain vaikutus sisäilman laatuun (epätodennäköinen, mahdollinen, todennäköinen)

OSA 1, KOSTEUS- JA SISÄILMATEKNINEN KUNTOTUTKIMUS ALAPOHJARAKENTEET JA MAANVASTAISET SEINÄT

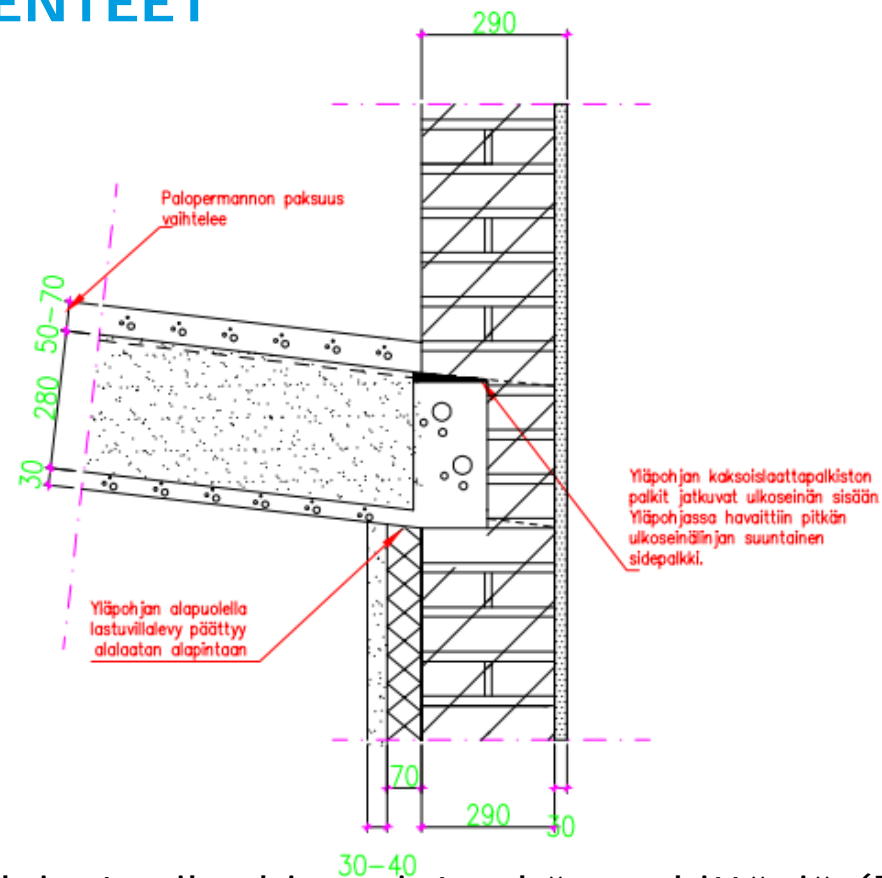
- Laaja-alaiset mikrobivauriot sekä merkittäviä (RT 14-11197) ja laaja-alaisia ilmavuotoreittejä
- Heikentävä vaikutus sisäilman laatuun todennäköinen

OSA 1, KOSTEUS- JA SISÄILMATEKNINEN KUNTOTUTKIMUS ULKOSEINÄ- JA VÄLIPOHJARAKENTEET

- Laaja-alaiset mikrobivauriot sekä merkittäviä (RT 14-11197) ja laaja-alaisia ilmavuotoreittejä
- Heikentävä vaikutus sisäilman laatuun todennäköinen

OSA 1, KOSTEUS- JA SISÄILMATEKNINEN KUNTOTUTKIMUS YLÄPOHJARAKENTEET

- Laaja-alaiset mikrobivauriot sekä merkittäviä (RT 14-11197) mutta paikallisia ilmavuotoreittejä
- Heikentävä vaikutus sisäilman laatuun mahdollinen

OSA 1, KOSTEUS- JA SISÄILMATEKNINEN KUNTOTUTKIMUS

ALTISTUMISOLOSUHTEIDEN ARVIOINTI

- Kuntotutkimuksen perusteella altistumisolosuhdetaso on erittäin todennäköinen (taso 4)

YHTEENVETO

- Käyttöä turvaavien toimenpiteiden toteutus (tiivistyskorjaukset) hyvin vaikeaa tai käytännössä mahdotonta
  - Käyttöä turvaavina toimenpiteinä onkin hankittu korvaavat tilat
- Peruskorjauksessa käytettävät korjausperiaatteet käyttöiältään samantasoisia – kokonaisuuden hallinta
- Korjaustoimenpiteet ensisijaisesti vaurioiden poistamiseen perustuvia

OSA 2, HAITTA-AINETUTKIMUS

- Kosteus- ja sisäilmateknisen kuntotutkimuksen yhteydessä
  - Rakenneavauksia 30 kpl
  - Näytteitä 60 kpl

Asbestipitoisia materiaaleja rakennuksessa on arviolta:

- Kylmiöiden 027 ja 028 ovien luja-levyä noin 4 m²
- Putkieristettä arviolta yhteensä arviolta 1600 jm
- Palo-ovia 5 kpl
- Lämmönjakohuoneen 015 savuhormin tasoite 200 m²
- Ruskea vinyylilaatta (250 X 250), tasoite- ja liimakerros noin 120 m²
- Vinyylilaatta (ruskeamustaraidallinen), tasoite- ja liimakerros noin 50 m²
- Eteisen 204 hormi, luja-levyä noin 4 m²
- Vesikatteen aluskermi, noin 650 m²
- Kylmiöiden 027 ja 028 alapohjarakenteen ylempi bitumikerros, noin 15 m²
- Pesulan alapohjarakenteen bitumikerros noin 30 m²
- Ala- ja välipohjarakenteissa oleva magnesiamaassa, arviolta 250 m²
- Huolto- ja pesuhuonetilan 010 alapohjarakenteen ylempi bitumikerros, noin 15 m²

PAH-pitoisia materiaaleja rakennuksessa on arviolta:

- Painovoimaisten hormien lasivillaeristeen ympärillä olevaa tervapaperia arviolta 30 m²
- Huolto- ja pesutilan 010 alapohjarakenteen bitumikerros (alin kerros) noin 15 m²
- Vanhat, PAH-yhdisteitä sisältävät sähköjohdot 500 jm.

PCB-pitoisia materiaaleja on rakennuksessa arviolta:

- Harmaanvihreät puuväliovet ja karmit, 6 kpl

Raskasmetallipitoisia materiaaleja rakennuksessa on arviolta:

- Puuväliovien maalit, puuvia 25 kpl
- Palo-ovien raskasmetallia sisältävät maalit, 5 kpl
- Seinäpintojen raskasmetalleja sisältävät maalit, kellarin väliseinäpinnat, seinäpinta-ala noin 500 m²
- Seinäpintojen raskasmetalleja sisältävät maalit, ensimmäisen kerroksen väliseinäpinnat, seinäpinta-ala noin 600 m²
- Seinäpintojen raskasmetalleja sisältävät maalit, toisen kerroksen väliseinäpinnat, seinäpinta-ala noin 600 m²
- Raskasmetallia sisältävä vihreä maali (kellarikerrosten ikkunapenkin ja tuulikaapin 001 lattia), noin 15 m²
- Seinäpintojen raskasmetalleja sisältävät maalit, ulkoseinien sisäpinta, pinta-ala (kaikki kerrokset) 1400 m²
- Ikkunakarmien maali, sisäpinnan valkoinen maali, 70 kpl
- Sisäkattojen valkoinen maali, noin 1600 m²
- Räystäsrakenteiden ja ikkunoiden sininen maali, noin 100 m²

OSA 3, PERUSKORJAUSHANKKEEN KORJAUSSUUNNITTELURATKAISUJEN TERVEELLISYYDEN ARVIOINTI

Taustaa ja perusteet:

- Ympäristöministeriön asetuksessa asetus rakentamista koskevista suunnitelmista ja selvityksistä 216 / 2015 16§ on esitetty, että rakennuksen korjaus- tai muutostyössä kosteusvaurion korjaussuunnitelmaan on sisällyttävä tieto:

1) toimenpiteistä, joilla kosteusvaurion aiheuttama haitta tai sen vaikutus sisäilmaan ja käyttäjiin poistetaan;

2) korjatun rakenteen tai järjestelmän toimimisesta sen suunnitellun käyttöiän aikana.

Arviointimalli:

- Korjaussuunnitteluratkaisujen terveellisyyden arviointimalli (Pietarinen V-M, Nordberg K., Heikkinen J., Kujanpää L., Kokotti H.) Työsuojelurahaston rahoitus.

OSA 3, PERUSKORJAUSHANKKEEN KORJAUSSUUNNITTELURATKAISUJEN TERVEELLISYYDEN ARVIOINTI

Suunnittelun lähtötiedot:

- Vaaditaan kattava ja kokonaisvaltainen kosteus- ja sisäilmatekninen kuntotutkimus
- Altistumisolosuhteiden arviointi lähtötilanteesta

Suunnittelun tavoitetasot:

- Peruskorjaus, tavoiteltava käyttöikä 25-30 vuotta.
- Tavoiteltava altistumisolosuhdetaso 1 (epätodennäköinen)
- Ym. suunnittelukriteerit (sisäilmastoluokka jne.)

OSA 3, PERUSKORJAUSHANKKEEN KORJAUSSUUNNITTELURATKAISUJEN TERVEELLISYYDEN ARVIOINTI

Tehty rakennusosittain tai järjestelmittäin, esim.

Alapohjarakenne

- Kunto nykytilanteessa (rakenne + vauriot + ilmavuodot + vaurioiden syyt + merkitys sisäilman laadulle)
- Korjausperiaatteet (lähtökohta rakenteiden muuttaminen kosteusteknisesti toimiviksi)
  - Suunniteltujen korjausratkaisujen laadunvarmistus
  - Käytönaikainen seuranta
  - Rakennusosaan liittyvät jäävät riskit ja niiden hallinta

Paikallisia vaurioita, joita ei voida poistaa (kohteessa sokkelihalkaisu)

- Tiivistys (tiiviytaso 1) koko käyttöiän ajan
- Laadunvarmistus
- Seuranta

SISÄLLYSLUETTELO

1	PERUSTIEDOT KOHTEESTA	3
1.1	Korjaushistoria	3
2	RAKENNUKSEN KUNTO	3
2.1	Alapohjarakenteet	3
2.2	Maanvastaiset seinärakenteet	4
2.3	Ulkoseinärakenteet	5
2.4	Väliseinärakenteet	5
2.5	Välipohjarakenteet	5
2.6	Yläpohja- ja vesikattorakenteet	6
2.7	Ilmanvaihtojärjestelmä	6
3	ALTISTUMISOLOSUHEIDEN ARVIOINTI ENNEN KORJAUKSIA	6
4	KORJAUSSUUNNITTELURATKAISUT	7
4.1	Suunnittelun tavoitetasot ja korjauksen käyttöikä	7
4.2	Alapohjarakenteet	7
4.2.1	Suunnittelun korjausratkaisun laadunvarmistus	8
4.2.2	Käytönaikainen seuranta	8
4.2.3	Rakennusosaan liittyvät riskit korjaussuunnitteluratkaisujen jälkeen	8
4.3	Maanvastaiset seinärakenteet	8
4.3.1	Suunnittelun korjausratkaisun laadunvarmistus	9
4.3.2	Käytönaikainen seuranta	9
4.3.3	Rakennusosaan liittyvät riskit korjaussuunnitteluratkaisujen jälkeen	10
4.4	Ulkoseinärakenteet	10
4.4.1	Suunnittelun korjausratkaisun laadunvarmistus	11
4.4.2	Käytönaikainen seuranta	11
4.4.3	Rakennusosaan liittyvät riskit korjaussuunnitteluratkaisujen jälkeen	11
4.5	Väliseinärakenteet	11
4.5.1	Suunnittelun korjausratkaisun laadunvarmistus	11
4.5.2	Käytönaikainen seuranta	11
4.5.3	Rakennusosaan liittyvät riskit korjaussuunnitteluratkaisujen jälkeen	12
4.6	Välipohjarakenteet	12
4.6.1	Suunnittelun korjausratkaisun laadunvarmistus	12
4.6.2	Käytönaikainen seuranta	12
4.6.3	Rakennusosaan liittyvät riskit korjaussuunnitteluratkaisujen jälkeen	13
4.7	Yläpohja- ja vesikattorakenteet	13
4.7.1	Suunnittelun korjausratkaisun laadunvarmistus	13
4.7.2	Käytönaikainen seuranta	13
4.7.3	Rakennusosaan liittyvät riskit korjaussuunnitteluratkaisujen jälkeen	13
4.8	Ilmanvaihtojärjestelmä	14
4.8.1	Suunnittelun korjausratkaisun laadunvarmistus	14
4.8.2	Käytönaikainen seuranta	14
4.8.3	Järjestelmään liittyvät riskit korjaussuunnitteluratkaisujen jälkeen	14

JOHTOPÄÄTÖKSET

- Korjauskustannukset noin 2400 €/brm²
- Korjauskustannukset vs. korjauksen lopputulos ja jäävät riskit
- Tilojen käytettävyys ja ylläpitokustannukset (kiinteistönomistajan subjektiivinen tarkastelu)
- Rakennuksen korjaustarpeita suhteessa suojeluun tarkasteltu
  - Kaavaviranomainen
  - Museovirasto
  - ELY-keskus
- Tilaaja päätenyt peruskorjaushankkeen etenemisen keskeyttämiseen
  - Rakennushistoriallinen selvitys
  - Museoviraston ja ELY-keskuksen kannanotot
  - Kaavaviranomaisen päätös kaavasta poikkeamisen mahdollisuudesta

KIITOS!